

QR kod - novi obvezan podatak na računima fiskaliziranim od 1.1.2021.

Neven Baica, mag. oec.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom koji je objavljen u Nar. nov., br. 121/2019 propisan je novi obvezni podatak na fiskaliziranim računima - "QR kod". Ovim člankom podsjećamo na ovu obvezu čiji je početak primjene 1. siječnja 2021.

1. Uvod

Obveza fiskalizacije računa naplaćenih prometom u gotovini, kao i sadržaj takvog računa propisani su odredbama:

- **Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom** (Nar. nov., br. 133/12, 115/16, 106/18 i 121/19; u daljnjem tekstu: **Zakon**) i
- **Pravilnika o fiskalizaciji u prometu gotovinom** (Nar. nov., br. 146/12, 46/17 i 70/2020) ; u daljnjem tekstu: **Pravilnik**)

Zadnjim izmjenama **Zakona** i **Pravilnika** propisana je obveza za sve obveznike fiskalizacije koji obavljaju promet gotovinom, da od **1. siječnja 2021. godine na fiskaliziranim računima istaknuti uz ostale propisane podatke i QR kod.**

ističemo...

Od 1. siječnja 2021. obveznici fiskalizacije na fiskaliziranim računima trebaju uz ostale propisane podatke istaknuti i QR kod.

U ovom članku pojašnjavamo što je QR kod, koja mu je namjena, te upućujemo obveznike fiskalizacije na radnje koje treba pravovremeno poduzeti kako bi od 1. siječnja svi fiskalizirani računi sadržavali navedeni kod.

2. Definicija i namjena

Od 1. siječnja 2021. godine stupaju na snagu odredbe Zakona kojima je propisana obveza isticanja novog podatka na računima obveznika fiskalizacije - QR koda. **Definicija QR koda** dana je člankom 2. točkom 5. Zakona i člankom 18.a stavkom 1. Pravilnika:

QR kod je dvodimenzionalni kod koji sadrži zapis određenog seta podataka.

Tradicionalnih linearnih kodova (npr. bar kod na proizvodima) imaju podatkovni kapacitet ograničen na otprilike 30-tak znakova pa se koriste kao referenca za informaciju pohranjenu u banci podataka. Ovu ulogu u fiskalizaciji ima Jedinствeni identifikator (podatak "JIR").

QR kod uobičajeno sadrži oko 2.000 znakova, a povećanjem površine i dodavanjem točkica njegov kapacitet može se i povećati. Dodatno, ova vrsta koda otpornija je na oštećenja, odnosno svi podaci ostanu čitljivi i u slučajevima kada oštećenja koda dosegnu i 20% njegove površine.

Primjer QR koda

Iz navedenog je razvidno da QR kod ima znatno veći kapacitet, te je sigurniji za korištenje. No, to ne daje odgovor na pitanje koja je uloga QR koda u obavljanju fiskalizacije prometa gotovinom. U svrhu pojašnjavanja uloge QR koda u fiskalizaciji osobito je korisno pojašnjenje dano uz **Konačan prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom** koji je objavljen kao dokument sa sjednice Sabora RH na kojoj se donosila odluka o izmjeni objavljenoj u Nar. nov., br. 121/19. Navedeno pojašnjenje citiramo:

Kao velika podrška sustavu fiskalizacije ističu se građani koji kao primatelji računa, provjeravajući račune ukazuju na sva uočena odstupanja od fiskalizacije.

Međutim, primjena Zakona tijekom šest godina pokazala je da potreba upisa svih znamenki JIR-a ili ZKI-a prilikom provjere ra-

čuna, građanima znatno otežava postupak provjere zbog velikog broja znamenki te mogućnosti pogrešaka kod prijepisa znamenki.

Kako bi se građanima olakšala provjera računa predlažu se zakonske izmjene kojima bi se korištenjem danas dostupnih tehnologija omogućila brza i lakša provjera računa – ugradnjom QR koda kao obvezatnog elementa svakog računa. QR kod moći će se očitati elektroničkim uređajima s ugrađenom kamerom i softverom za čitanje odnosno dešifriranje te se može očitati putem velikog broja aplikacija koje se mogu besplatno preuzeti s interneta.

Očitavanjem QR koda iskazanog na računu u aplikaciju za provjeru podataka upisali bi se svi podaci što bi građanima olakšalo postupak i dodatno ih potaknulo da račune provjeravaju i prijavljuju Poreznoj upravi.

Dakle, **osnovna svrha QR koda je olakšavanje kontrole obveznika fiskalizacije u koju su prema odredbama članka 27. Zakona i članaka 40. i 41. Pravilnika uključeni i građani, odnosno korisnici usluga obveznika fiskalizacije.** To je i naglašeno člankom 18.a stavkom 3. Pravilnika:

QR kod koristi se u postupcima provjere računa od strane građana na temelju članka 27. Zakona.

3. Stvaranje i iskazivanje QR koda

Odredbom članka 18.a stavka 2. Pravilnika propisano je da **QR kod stvara obveznik fiskalizacije i ispisuje ga na računu kao obvezni sadržaj računa prema članku 9. Zakona.** U ovom poglavlju pojašnjavamo način generiranja QR koda, te ističemo na kojim računima treba biti iskazan QR kod, a na kojima ne.

3.1. Podaci na QR kodu i način generiranja

Prema članku 18.b Pravilnika QR kod mora **sadržavati slijedeće podatke:**

1.	URL adresa do web-stranice Porezne uprave za provjeru računa
2.	JIR ili zaštitni kod obveznika fiskalizacije
3.	datum i vrijeme izdavanja računa
4.	ukupni iznos računa

Ovi podaci **moraju biti odvojeni su dodatnim separatorima** (čl. 18.b. st. 2. Pravilnika).

Odredbama članka 18.c Pravilnika propisan je način generiranja QR koda i značajke njegova otisnutog oblika. Pravila iz navedene odredbe Pravilnika prikazujemo tabelarno:

Model:	QR kod model 1 ili QR kod model 2 najmanje moguće inačice
Veličina:	minimalno 2 puta 2 centimetra
Prazan prostor sa svih strana QR koda:	minimalno 2 milimetara
ECC razina (level) korekcije greške:	minimalno »L« razina
Obvezna usklađenost sa stadardom:	ISO/IEC 15415.
Značajke ispisa:	ne smije na računu biti ispisan na slici ili logu niti sadržavati sliku ili logo

3.2. Na kojim računima treba iskazati QR kod?

Dakle, od 1. siječnja 2021., prema članku 9. stavku 1. Zakona, za potrebe provedbe postupka fiskalizacije račun, osim podataka propisanih posebnim propisima, mora sadržavati ove podatke: 1. vrijeme izdavanja računa (sat i minuta), 2. oznaku operatera (osobe) na naplatnom uređaju, 3. oznaku načina plaćanja računa – novčanice, kartica, ček, transakcijski račun, ostalo, 4. Jedinstveni identifikator računa, 5.. zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije i 6. QR kod.

Na kojim računima obveznika fiskalizacije treba biti iskazan QR kod propisano je stavcima 2. i 3. istog članka Zakona koje citiramo:

(2) *Obveznici fiskalizacije iz članka 3. ovoga Zakona dužni su na računu iskazati točne i potpune podatke propisane stavkom 1. ovoga članka bez obzira na način na koji se obavlja naplata računa.*

(3) *Iznimno od stavka 2. ovoga članka, obveznici fiskalizacije koji ostvareni promet naplaćuju sredstvom koje se ne smatra prometom gotovine prema članku 2. točki 5. ovoga Zakona, nisu dužni iskazati podatke iz stavka 1. točaka 4. 5. i 6. ovoga članka.*

Premda iz navedenih odredbi proizlazi da jednu obvezu imaju obveznici fiskalizacije koji nemaju naplatu u sredstvima koje se smatraju gotovinom, radi se u stvari o razlici obveze iskazivanja podatka na računima ovisno o tome na koji su način naplaćeni. Iz navedenog je jasno da QR kod treba iskazati na računima koji su naplaćeni sredstvima koje se smatraju prometom gotovine, odnosno na računu koji je potrebno fiskalizirati putem naplatnog uređaja. Navedeno pravilo ističemo i tabelarno.

1.	vrijeme izdavanja računa (sat i minuta),	A
2.	oznaku operatera (osobe) na naplatnom uređaju,	
3.	oznaku načina plaćanja računa – novčanice, kartica, ček, transakcijski račun, ostalo,	
4.	Jedinstveni identifikator računa,	B
5.	zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije i	
6.	QR kod.	
Na računima naplaćenim sredstvom koji se smatra prometom gotovine iskazuju se podaci pod "A" i "B"		
Na računima naplaćenim sredstvom koji se ne smatra prometom gotovine iskazuju se samo podaci pod "A"		

Stavljanje QR koda na račune koji se neće fiskalizirati smatra se pogrešnim. Naime, ukoliko se na račun koji je naplaćen preko transakcijskog računa stavi QR kod koji nosi podatak o kreiranom zaštitom kodu izdavatelja, Porezna uprava bi u slučaju zaprimanja obavijesti o tom kodu od potrošača očekivala fiskalizaciju takvog računa. U konačnici ta informacija može rezultirati pokretanjem poreznog nadzora iako taj račun nije ni trebalo fiskalizirati, što neizostavno može dovesti do propisivanja novčanih kazni zbog neispravnog sadržaja računa.

4. Zaključak

Obzirom da za ispravno otiskivanje QR koda nisu prikladni iglični pisači, obveznici fiskalizacije trebaju provjeriti i da li oprema za otiskivanje računa odgovara standardima koje treba zadovoljiti otisak QR koda.

Izmjene Zakona i Pravilnika sa svim relevantnim odredbama nužnim za uvođenje QR koda kao novog podatka na fiskaliziranim

